

REGULAMIN ochrony prawnej dóbr intelektualnych i korzystania z własności intelektualnej w Uniwersytecie Opolskim

Celem Regulaminu jest zapewnienie ochrony prawnej powstałym wynikom prac intelektualnych oraz wspieranie inicjatyw zmierzających do transferu wiedzy i technologii ze środowiska akademickiego do środowiska gospodarczego. Regulamin określa zasady korzystania z wyników prac intelektualnych powstałych w Uniwersytecie Opolskim lub przy jego udziale, zarządzania tymi wynikami oraz ochrony interesów zarówno Uniwersytetu jak i twórców tych wyników.

§ 1

Używane w niniejszym Regulaminie pojęcia oznaczają:

1. **dobra intelektualne** – podlegające ochronie prawnej:
 - a) utwory oraz przedmioty praw pokrewnych w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w tym utwory naukowe, programy komputerowe, bazy danych,
 - b) bazy danych niebędące przedmiotami prawa autorskiego, chronione przepisami ustawy o ochronie baz danych,
 - c) rozwiązania będące przedmiotem ochrony w rozumieniu ustawy Prawo własności przemysłowej takie jak: wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe i topografie układów scalonych,
 - d) inne wyniki pracy intelektualnej, w tym takie, które nie stanowią przedmiotu praw wyłącznych, jak np. metody badań, opinie, ekspertyzy, wyniki eksperymentów, modyfikowane organizmy oraz ich elementy strukturalne i/lub funkcjonalne, ogólne koncepcje wyjaśnienia problemu, przewodniki do ćwiczeń, dydaktyczne materiały multimedialne itp.,
2. **twórca lub współtwórca** – osoba lub osoby, które w sposób twórczy przyczyniły się do powstania wyniku pracy intelektualnej,
3. **pracownik** – osoba pozostająca w stosunku pracy z Uniwersytetem,
4. **kierownik jednostki organizacyjnej** - dziekan wydziału lub kierownik jednostki w przypadku jednostek ogólnouczelnianych, międzywydziałowych i pozawydziałowych.

§ 2

Regulamin ma zastosowanie do:

- a) pracowników Uniwersytetu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub mianowania, których zakres obowiązków pracowniczych w całości lub części polega na świadczeniu pracy o charakterze intelektualnym,

- b) pozostałych pracowników Uniwersytetu, jeżeli wynika to wyraźnie ze stosunków prawnych łączących pracownika z Uniwersytetem, w szczególności z umowy o pracę, umowy o dzieło lub umowy zlecenia,
- c) studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych lub innych osób, które mają swój udział w wynikach prac intelektualnych powstałych w Uniwersytecie lub przy jego pomocy i nie pozostają z Uniwersytetem w stosunku pracy, jeżeli wynika to z umów zawartych przez nich z Uniwersytetem.

§ 3

1. Postanowienia Regulaminu stosuje się do dóbr intelektualnych:
 - a) uzyskanych w trakcie pracy realizowanej w Uniwersytecie,
 - b) uzyskanych dzięki pomocy Uniwersytetu, jeżeli ta pomoc stanowiła istotny warunek do powstania dobra intelektualnego.
2. Dobra intelektualne spełniające przesłanki z ust.1 lit a) lub lit. b) stanowią związany z wykonywaniem przez twórcę obowiązków wynikających ze stosunku pracy lub z realizacji innej umowy **pracowniczy wynik pracy intelektualnej** ze skutkami określonymi w odrębnych przepisach prawa w szczególności opisanymi w art. 12 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz w art. 11 ust. 3 ustawy prawo własności przemysłowej.

§ 4

Autorskie prawa majątkowe do utworu naukowego będącego pracowniczym wynikiem pracy intelektualnej przysługują twórcy z następującymi zastrzeżeniami:

- 1) Uniwersytetowi przysługuje – na warunkach określonych w prawie autorskim – prawo do pierwszej publikacji,
 - a) jeżeli Uniwersytet ma zamiar skorzystać z tego uprawnienia powinien zawiadomić o tym twórcę utworu,
 - b) jeżeli Uniwersytet nie zgłosi zamiaru publikacji utworu naukowego we własnych wydawnictwach, twórca może opublikować utwór we własnym zakresie w wybranym wydawnictwie. Twórca obowiązany jest umieścić na publikacji oprócz nazwiska twórcy pełną nazwę Uniwersytetu.
- 2) Uniwersytetowi przysługuje prawo do nieodpłatnego korzystania z materiału naukowego zawartego w utworze przez Uniwersytet opublikowanym.
- 3) Uniwersytet ma prawo udostępniać utwór naukowy lub zawarty w nim materiał naukowy osobom trzecim na zasadach ustalonych z twórcą i wydawcą o ile nie jest nim Uniwersytet.

§ 5

Jeżeli Uniwersytet zamierza skorzystać z przysługującego mu prawa do pierwszej publikacji utworu naukowego, publikacja i rozpowszechnienie utworu następuje na warunkach określonych w umowie wydawniczej zawartej między Uniwersytetem a twórcą utworu naukowego.

§ 6

Jeżeli wyniki zawarte w utworze naukowym, będące pracowniczymi wynikami pracy intelektualnej mogą być objęte ochroną prawną na rzecz Uniwersytetu lub mogą być skomercjalizowane, nie wolno ujawniać ich istoty w stopniu pozbawiającym je zdolności patentowej, ochronnej lub rejestracyjnej albo obniżającym ich wartość rynkową.

§ 7

Twórcy utworu będącego pracowniczym wynikiem pracy intelektualnej przysługuje prawo do wynagrodzenia za korzystanie przez Uniwersytet z tego utworu w razie i z dniem uzyskania przez Uniwersytet dochodu z tego tytułu.

§ 8

Autorskie prawa majątkowe do utworu niebędącego pracowniczym wynikiem pracy intelektualnej przysługują – o ile umowa nie stanowi inaczej – twórcy utworu, z zastrzeżeniem, że Uniwersytetowi przysługuje pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta, doktoranta na zasadach określonych w prawie autorskim oraz do udostępniania tej pracy osobom trzecim w celach naukowych i dydaktycznych .

§ 9

1. Do pracowniczych wyników pracy intelektualnej w postaci baz danych będących utworami prawa autorskiego mają zastosowanie przepisy § 3 ust. 2 i § 4.
2. Pracownicy, doktoranci, studenci, uczestnicy studiów podyplomowych i stażyści Uniwersytetu mogą – dla własnych celów naukowych i dydaktycznych - korzystać z baz danych, o których mowa w ust. 1, na warunkach ustalonych z kierownikiem jednostki organizacyjnej, w której baza powstała lub się znajduje, a także powoływać się na nie i przytaczać ich fragmenty w podręcznikach i publikacjach z zaznaczeniem prawa Uniwersytetu do tych baz.
3. Osoby, które chcą korzystać z baz danych, o których mowa w ust. 1 i ich fragmentów dla celów zarobkowych, lub udostępnić je osobom trzecim zarówno w wersji drukowanej albo elektronicznej, jak i z wykorzystaniem technik informatycznych, muszą uzyskać na to zgodę Uniwersytetu.

§ 10

1. Prawa osobiste i majątkowe do wyników prac intelektualnych stworzonych przez studentów i doktorantów, zarówno w trakcie studiów i praktyk, jak i w pracach dyplomowych i doktorskich, co do zasady należą do ich twórców. Zakres praw majątkowych może być uregulowany w umowie z twórcą.
2. Jeżeli wynik pracy intelektualnej studenta lub doktoranta powstał przy pomocy – w szczególności finansowej, materiałowej lub organizacyjnej – Uniwersytetu, albo stanowi fragment grantu lub innej pracy naukowo-badawczej realizowanej w jednostce organizacyjnej Uniwersytetu, kierownik tej jednostki obowiązany jest podpisać z twórcą umowę przyznającą Uniwersytetowi w całości lub części prawa majątkowe do tego wyniku.
3. Student lub doktorant nie może sprzeciwić się udostępnieniu jego pracy dla celów naukowych i dydaktycznych.

§ 11

1. Jeżeli wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy stanowią pracowniczy wynik pracy intelektualnej to prawo do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji przysługuje Uniwersytetowi.
2. Uniwersytet jest uprawniony do korzystania we własnym zakresie z projektów wynalazczych dokonanych przy pomocy Uniwersytetu, jeżeli umowa z twórcą nie stanowi inaczej.

§ 12

1. Twórca projektu wynalazczego określonego w § 11 ust. 1 Regulaminu jest zobowiązany do zgłoszenia go Rektorowi Uniwersytetu w formie pisemnej, w porozumieniu z kierownikiem jednostki, który opiniuje celowość ubiegania się o ochronę prawną tego projektu. Decyzję o ubieganiu się o ochronę prawną zgłoszonego projektu podejmuje Rektor.
2. Do czasu podjęcia przez Rektora decyzji, co do sposobu wykorzystania pracowniczego wyniku pracy intelektualnej twórca obowiązany jest zachować go w tajemnicy, a w razie podjęcia przez Rektora decyzji o ubieganiu się o ochronę prawną rozwiązania twórca zobowiązany jest do zachowania rozwiązania w tajemnicy do dnia otrzymania z Urzędu Patentowego RP potwierdzenia zgłoszenia.
3. Obowiązek zachowania tajemnicy spoczywa na twórcy także po ustaniu stosunku pracy lub wygaśnięciu innej umowy zawartej z Uniwersytetem, do momentu otrzymania potwierdzenia wskazanego w ust. 2.
4. Przy publikacji wyników pracy intelektualnej nadających się do komercjalizacji twórca jest zobowiązany do podjęcia wszelkich starań, by taka publikacja nie zniweczyła możliwości uzyskania korzyści materialnych z gospodarczego wykorzystania wyniku.
5. W razie podjęcia przez Rektora decyzji o nie ubieganiu się o ochronę prawną projektu wynalazczego, Uniwersytet, na żądanie twórcy, przeniesie nieodpłatnie na jego rzecz prawo do uzyskania patentu, prawa ochronnego, lub prawa wyłącznego.
6. W razie podjęcia przez Rektora decyzji o nieprzedłużeniu już trwającej ochrony Uniwersytet, na żądanie twórcy, przeniesie odpłatnie na jego rzecz prawo do istniejącego patentu. Odpłatność ta będzie równa połowie kosztów, które Uniwersytet poniósł bezpośrednio w celu uzyskania ochrony patentowej.

§ 13

1. Uniwersytet może komercjalizować pracowniczy wynik pracy intelektualnej poprzez:
 - a) udostępnianie własności intelektualnej osobom trzecim za wynagrodzeniem, w szczególności przez udzielenie im licencji do korzystania z wyników pracy intelektualnej;
 - b) przeniesienie praw na osobę trzecią w zamian za zapłatę wynagrodzenia;
 - c) wniesieniem udziału – wyniku pracy intelektualnej - do istniejącej spółki „spin-off”, która zajmować się będzie gospodarczym wykorzystaniem wyniku pracy intelektualnej lub jej utworzenie z udziałem Uniwersytetu.

2. Twórca zobowiązany jest do współdziałania z Uniwersytetem w zakresie niezbędnym do efektywnej komercjalizacji pracowniczego wyniku pracy intelektualnej.
3. W przypadku udanej komercjalizacji wyniku pracy intelektualnej jego twórcy/twórcom przysługuje wynagrodzenie. Udaną komercjalizację stanowi taka sytuacja, w której wysokość przychodu z komercjalizacji wyniku przekroczy całkowite koszty komercjalizacji poniesione przez Uniwersytet. W przypadku braku odmiennej umowy dochód z komercjalizacji (przychód pomniejszony o koszty) dzielony jest następująco:
 - 50% dochodu stanowi wynagrodzenie twórcy/twórcom,
 - 50% dochodu przypada Uniwersytetowi, z czego połowa przypada jednostce organizacyjnej, w której powstał skomercjalizowany wynik pracy intelektualnej.
4. Jeżeli twórców wyniku pracy intelektualnej, który został skomercjalizowany jest kilku, to dochód im przypadający dzieli się pomiędzy nich proporcjonalnie.
5. Twórcy zatrudnionemu w spółce „spin-off”, komercjalizującej wynik(i) jego pracy intelektualnej lub będącemu jej udziałowcem, nie przysługuje prawo do jakichkolwiek korzyści uzyskanych z komercjalizacji pracowniczych wyników pracy intelektualnej, poza prawem do części zysku spółki i wynagrodzeniem, jakie w niej otrzymuje.
6. Pracownicze wyniki pracy intelektualnej mogą być przez ich twórcę wykorzystywane bez ograniczeń wyłącznie do jego działalności naukowej i dydaktycznej.

§ 14

1. Jeżeli pracownicze wyniki pracy intelektualnej powstają w trakcie realizacji pracy wykonywanej przez zespół, w którym poza pracownikami biorą udział osoby niezwiązane z Uniwersytetem umową w zakresie realizowanej pracy, osoby te powinny zostać zapoznane z treścią niniejszego regulaminu i zobowiązane do jego przestrzegania na zasadach obowiązujących pracowników.
2. Przed upływem okresu ochrony przewidzianego w § 12 ust.6 Rektor podejmuje decyzję dotyczącą wystąpienia o przedłużenie tej ochrony. Jeżeli decyzja Rektora dotycząca dalszej ochrony będzie negatywna, Uniwersytet na wniosek twórcy może przenieść na niego prawo do tej ochrony.
3. Uniwersytet, zawierając umowy dotyczące krajowych lub zagranicznych staży lub stypendiów dla Pracowników, powinien określić podmiot uprawniony do wyników pracy intelektualnej osiągniętych w czasie stażu lub stypendium oraz warunki wykorzystania praw do tych wyników.

§ 15

1. Postanowienia regulaminu dotyczące Twórców wyników prac intelektualnych mają także odpowiednie zastosowanie do współtwórców. Współtwórcy wyniku obowiązani są do uzgadniania swego stanowiska w sprawach ich dotyczących i wyznaczania pełnomocnika do reprezentowania ich interesów wobec Uniwersytetu.
2. Naruszenie postanowień niniejszego regulaminu jest w szczególności naruszeniem obowiązków pracowniczych regulowanych kodeksem pracy (art. 100 § 2) pociągającym za

sobą konsekwencje określone w przepisach ustawy o szkolnictwie wyższym i w kodeksie pracy.

§ 16

W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Regulaminie mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa.